

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/127/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2714203569
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2714203569.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členiek senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová v právnej veci žalobcu: DPS financial consulting, s.r.o., so sídlom Mikovíniho 10, Trnava, IČO: 46 713 930, zastúpený: advoconsulting, s.r.o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, Trnava, IČO: 47 253 428, proti žalovanému: X. X., bytom V. B. č. XXX, o zaplatenie 394,71 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica, č. k. 2C/264/2014-75 zo dňa 12. novembra 2015 v časti, v ktorej súd žalobu zamietol a v časti náhrady trov konania, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa konanie v časti úrokov z omeškania vo výške 5% ročne z istiny za obdobie od 01.01.2015 do zaplatenia zastavil, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Po právnej stránke rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 96 ods. 1, 2, 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), § 1 ods. 1, 2 a 3, § 2, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1, 2 a 3 z.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 Občianskeho zákonníka (ďalej iba OZ), § 5b z.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a. Skutkovo svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal preukázané, že právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným zmluvu o úvere. Súd má za to, že uvedená zmluva o kreditnej karte zo dňa 19.2.2008 má charakter spotrebiteľskej zmluvy a to konkrétne spotrebiteľského úveru a preto pri právnom posúdení veci zmluvu posudzoval v zmysle ustanovení z. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Za spotrebiteľský úver sa považuje každé dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy spotrebiteľovi a to za odplatu, veriteľom bez ohľadu na právnu formu, s výnimkou zmlúv vymedzených v § 1 ods. 2, § 2 citovaného zákona. Musí ísť o dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov, ktoré musí spotrebiteľ po uplynutí dohodnutej doby vrátiť. Spotrebiteľom je výlučne fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je vždy odplatná a odplatom sú spravidla poplatky a úroky. Veriteľom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania. Žalobca sa domáha zaplatenia sumy 394,71 eura spolu s príslušenstvom zo zmluvy o kreditnej karte, ktorú právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili dňa 19.2.2008 a na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 18.000,- Sk (597,50 eura). Súd mal v konaní taktiež preukázané, že právny predchodca žalobcu odstúpil od zmluvy o kreditnej karte s účinnosťou ku dňu 30.11.2010. S účinnosťou od 1.5.2014 bolo do zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa zákonom č. 102/2014 Z.z. zavedené ustanovenie § 5b, podľa ktorého orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo

zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Predmetným ustanovením § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa bola súdu zakotvená povinnosť v konaniach, v ktorých je uplatnený nárok zo spotrebiteľskej zmluvy voči spotrebiteľovi, prihliadať na premlčanie nároku ex offo - z úradnej povinnosti. V konaní bolo preukázané, že právny predchodca žalobcu odstúpil od predmetnej zmluvy dňa 30.11.2010 a týmto dňom začala plynúť trojročná premlčacia lehota na uplatnenie práva na súde, ktorá uplynula dňa 30.11.2013. Nakoľko návrh bol podaný na súd dňa 11.6.2014, bol podaný oneskorene a preto súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p., a žalovanému nepriznal právo na ich náhradu, pretože mu trovy konania nevznikli.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti, v ktorej súd žalobu zamietol a v časti trov konania podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa vychádza v napadnutej časti z nesprávneho právneho posúdenia. Podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ) v znení neskorších predpisov a účinného v čase podpisu zmluvy je uvedený: „Touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy: d) zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho časti (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).“ Podľa § 1 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení ku dňu účinnosti podpisu zmluvy: „Tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.“ Z vyššie citovaného § 261 ObZ účinného v čase podpisu zmluvy o úvere vyplýva, že treťou časťou ObZ sa majú správať všetky záväzkové vzťahy vzniknuté zo zmluvy o úvere i bez ohľadu a povahu účastníkov takejto zmluvy. Zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom a z právneho poriadku Slovenskej republiky, či medzinárodných zmlúv, ktorý je Slovenská republika signatárom, nie je daný žiadny dôvod na pochybnosť o tom, že sa na nároky vyplývajúce z takéhoto záväzkového vzťahu majú aplikovať ustanovenia ObZ, ktoré platia pre oboch účastníkov zmluvného vzťahu rovnako, a teda neposkytujú výhodnejšie postavenie žiadnemu z účastníkov takéhoto záväzkového vzťahu. Potenciálnou prekážkou aplikácie ustanovení ObZ na tento záväzkový vzťah sa môže javiť novšia práva úprava § 52 ods. 2 OZ, ktoré ustanovenie nadobudlo účinnosť 1.4.2015. Vo vzťahu k tomuto ustanoveniu žalobca uviedol, že § 52 ods. 2 OZ nie je ustanovením procesnej povahy, ale hmotnoprávnym ustanovením, ktorého účelom je určenie právneho rámca pre úpravu právnych vzťahov, ktorých účastníkom je spotrebiteľ. V zmysle § 879p prechodných ustanovení k úpravám OZ účinným od 1.4.2015 (pôvodne 13.6.2014), „Ustanoveniami § 53 ods. 4 písm. s) a t), § 53 ods. 7 a § 614a sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 13.6.2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 13.6.2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 12.6.2014, ak nie je ustanovené inak.“ Z uvedeného teda vyplýva, že len výslovne určené ustanovenia OZ uvedené v § 879p čiastočne pôsobia aj na právne vzťahy vzniknuté pred 13.6.2014. Ustanovenia § 52 ods. 2 OZ sa nedotýkajú a účinky tohto ustanovenia začínajú pôsobiť na akékoľvek právne vzťahy až od dňa jeho účinnosti, teda od 1.4.2015. V nadväznosti na uvedené je zrejmé, že aplikácia novelizovaného § 52 ods. 2 OZ na právne vzťahy vzniknuté pred jeho účinnosťou, prípadne dokonca na súdne konania o nárokoch z takýchto vzťahov, ktoré začali pred účinnosťou tohto ustanovenia, tak nevyhnutne zakladala stav pravej retroaktivity, teda stavu, kedy budúca norma pôsobí na právne vzťahy, resp. súdne konania, ktorých účastníci v čase vstupovania do tohto právneho vzťahu a úprave jeho obsahu, resp. v čase začatia takéhoto súdneho konania nemohli o takejto budúcej norme vedieť a nemajú tak možnosť svoje správanie zmeniť tak, aby bolo v súlade so zákonom. Takýto stav tzv. pravej retroaktivity je v právnom poriadku právneho štátu všeobecne neprípustný. V prospech argumentácie o aplikácii ustanovení tretej časti ObZ podľa ich názoru nakoniec svedčí i ďalšie ustanovenie v ObZ, a to v súčasnosti platný § 369 ods. 3 ObZ. Na podporu vyššie uvedených skutočností poukázal žalobca i na rovnaké závery obsiahnuté v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/64/2013 zo dňa 30.9.2014. Keďže konanie v predmetnej veci začalo podaním návrhu na príslušnom súde dňa 11.6.2014, teda pred účinnosťou predmetného ustanovenia novely o pôsobnosti OZ na všetky vzťahy vzniknuté zo spotrebiteľských zmlúv, a teda aj v čase, kedy žalobca nemohol ovplyvniť včasnosť uplatnenia jeho dôvodných nárokov zastáva v súlade s uvedeným názorom, že na vzťah medzi žalobcom a žalovaným sa v danom prípade v plnom rozsahu aplikujú ustanovenia tretej časti ObZ a to aj o premlčaní, kde podľa § 397 ObZ ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky. Žalobca poukázal tiež na rozsudok NS ČR sp. zn. 32Cdo 3337/2010 z 24.7.2012 a tiež uznesenie NS SR 6MCdo

4/2012 z 27.3.2013. Ustanovenia o premlčaní, či už podľa OZ alebo ObZ, ako všeobecných predpisov, nie je možné považovať za výhodnejšie len pre jednu stranu, keďže pôsobia na obe strany zmluvného vzťahu rovnako. Ak ťažiskom argumentácie je záver o tom, že úprava premlčania podľa ustanovení OZ je priaznivejšia pre spotrebiteľa, tak takéto uvažovanie je správne len v prípade, ak spotrebiteľ je v postavení dlžníka, keďže v prípade, že by bol spotrebiteľ v postavení veriteľa uplatňujúceho si svoj nárok, kratšia premlčacia doba už pre spotrebiteľa priaznivejšia nebude. Nie je prípustné, aby súd na posúdenie určitého prípadu vyberal vždy pre spotrebiteľa výhodnejšiu právnu úpravu, teda niekedy úpravu podľa OZ a inú podľa ObZ. Je to v rozpore so zásadami civilného procesu a nemôže byť považovaný za ústavne udržateľný. Podľa názoru žalobcu na predmetnú vec je potrebné aplikovať ustanovenie tretej časti ObZ, pričom zároveň poukazuje na písomnú výzvu právneho predchodcu žalobcu, na základe ktorej nastala splatnosť predmetnej pohľadávky dňa 15.12.2010. S poukazom na tieto skutočnosti tak začala štvorročná premlčacia doba na uplatnenie nároku žalobcu plynúť dňa 16.12.2010 a márne uplynula dňa 16.12.2014. Keďže návrh na začatie konania v predmetnej veci došiel súdu dňa 11.6.2014, teda pred uplynutím štvorročnej premlčacej lehoty, nemohlo dôjsť k jeho premlčaniu, a preto tento návrh žalobca považuje v celom rozsahu za dôvodný. Za účelom úhrady pohľadávky vzniknutej porušením povinnosti žalovaného, uskutočnil žalovaný po výzve na zaplatenie predmetnej pohľadávky úhradu zo dňa 31.1.2011 vo výške 150 eur. Takéto konanie žalovaného nemožno vnímať inak ako tak, že si v čase uskutočňovania tejto úhrady bol svojho záväzku i jeho výšky plne vedomý, začal ho aktívne splácať v rozsahu svojich možností, a teda tento záväzok uznal. Žalobca tiež poukázal na § 323 ods. 2 ObZ. K § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa žalobca uviedol, že aplikácia uvedeného ustanovenia je v absolútnom rozpore aj so zásadou kontradiktórnosti, v zmysle ktorej má súd pôsobiť výlučne ako subjekt vyhodnocujúci protichodné tvrdenia strán sporu, ktoré sa predkladaním dôkazov snažia preukázať. Aplikáciou predmetného ustanovenia súd de facto preberá naseba úlohu advokáta žalovaného, čo vedie žalobcu k presvedčeniu, že takýto postup je v príkrom rozpore aj so zásadou rovnosti účastníkov konania uplatňovanou v civilnom práve. Dlžník je postupom súdu podľa § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa dodatočne zbavovaný zodpovednosti za neplnenie jeho splatných záväzkov, pričom zároveň je zbavovaný dokonca aj zodpovednosti za jeho pasívny prístup odo dňa vzniku dlhu. Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že návrhu žalobcu vo zvyšnej časti vyhovie a zároveň prizná žalobcovi náhradu trov konania v podobe zaplateného súdneho poplatku za návrh na začatie konania a trov právneho zastúpenia ako aj náhradu trov odvolacieho konania, resp. v prípade, ak napadnutý rozsudok nezmení, aby ho v napadnutom rozsahu zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalobcu vyjadrenie podané nebolo.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že nemožno prihladiť na argumenty žalobcu v odvolaní.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku a pretože zdieľa jeho právny záver vo veci, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku súdom prvého stupňa. K odvolacím argumentom žalobcu sa žiada dodať nasledovné:

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu zistil, že právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa a.s.) uzavrel so žalovaným dňa 19.2.2008 zmluvu o kreditnej karte na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky, ktoré mal splácať v splátkach podľa zmluvy. Dňa 15.6.2010 realizoval žalovaný poslednú splátku vo výške 101,17 eura, po započítaní ktorej predstavoval nedoplatok žalovaného na úvere 470,46 eura. Listom zo dňa 24.11.2010 právny predchodca žalobcu od zmluvy odstúpil s účinnosťou od 30.11.2010. Dňa 27.9.2013 bola medzi spoločnosťou Slovenská sporiteľňa a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok č. 0935/2013/CE, ktorej súčasťou bola príloha č. 1, kde bola i pohľadávka žalovaného špecifikovaná nasledovne: výška rámca 597,49 eura, zostatok pohľadávky 479,10 eura, istina po splatnosti 394,71 eura, úroky po

splatnosti 84,39 eura, počet dní omeškania 1031. Podaním zo dňa 11.10.2013 Slovenská sporiteľňa a.s. oznámila žalovanému postúpenie pohľadávky na žalobcu.

Žalobca sa svojim návrhom domáhal zaplata istiny 394,71 eura s príslušenstvom žalovaným titulom vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov zo zmluvy. Súd prvého stupňa návrh žalobcu zamietol z dôvodu, že nárok žalobcu na zaplataenie žalovanej sumy, ktorej splatnosť nastala 30.11.2010 je premlčaný, pretože žaloba bola podaná po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu posúdenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa s prihliadnutím na rozsah a dôvody odvolania žalobcu. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa mal pri premlčaní aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, aplikácia § 52 ods. 2 OZ v aktuálnom znení nie je možná vzhľadom k tomu, že účinky tohto ustanovenia začínajú pôsobiť až odo dňa jeho účinnosti, od 1.4.2015 a § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa nemožno aplikovať na prebiehajúceho súdne konanie s ohľadom na rovnosť účastníkov.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy, v ktorej jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ a ide o vzťah občianskoprávny. V tejto súvislosti je potrebné prihliadnuť na § 52 ods. 2 OZ, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu stranu v spore priaznivejšie. Z uvedeného dôvodu má súd pri posudzovaní každej spornej otázky aplikovať právnu úpravu, ktorá je priaznivejšia pre žalovaného ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovaným je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom ObZ bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávnych ako aj v obchodnoprávnych vzťahoch.

Je potrebné prihliadnuť aj na § 54 ods. 1 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je v danej veci nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázkach, ktoré sú na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto sa v prospech spotrebiteľa použije pre neho priaznivejšia právna úprava.

Je preto možné uzavrieť, že zmluva o kreditnej karte má síce povahu absolútneho obchodu, na posúdenie zmluvného úverového vzťahu je však potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia OZ, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie NS SR zo dňa 25.1.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.6.2013 sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012). Napokon aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19.6.2013 skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 OZ), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že OZ bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava ObZ. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1.4.2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu ObZ na spotrebiteľské záväzky. V súvislosti s uznesením NS SR zo dňa 27.3.2013, sp. zn. 6 MCdo/4/2012 súd uvádza, že NS SR v posudzovanej kauze nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa napr. občianskoprávna v zmysle ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 OZ.

Odvolačný súd upriamuje pozornosť aj na rozsudok NS SR z 21.4.2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014, podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety OZ, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 OZ. Rovnaký právny názor vyslovil NS SR aj v rozhodnutí z 26.11.2015 sp. zn. 4 MCdo 17/2014.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť 1.5.2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje (procesný) postup orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (ktorým je aj súd), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Táto norma neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ju zaviedla, musí platiť pravidlo jej okamžitej aplikovateľnosti. Ak platí, že ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim jej aplikácie, má súd prihliadať na premlčanie ex offo vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na uvedené, prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúmaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, správne ex offo citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pokiaľ súd rozhoduje o nároku žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy ako práva zo spotrebiteľskej zmluvy v čase, keď už vstúpilo do účinnosti ustanovenie § 5b zákona č. 205/2007 Z. z. (na základe novely vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. účinnou od 1.5.2014), je oprávnený (a zároveň povinný) prihliadať aj bez návrhu na premlčanie nároku, keďže v danom prípade platí nepravá retroaktíva, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy.

Tieto právne závery potvrdil Krajský súd v Trnave už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 23Co/550/2014 z 21.9.2015, 23Co/775/2014 zo 07.12.2015, 23Co/28/2015 z 5.10.2015, 23Co/29/2015 z 5.10.2015, 23Co/51/2015 z 5.10.2015, 23Co/92/2015 z 5.10.2015, 23Co/155/2015 z 19.10.2015, 23Co/157/2015 z 19.10.2015).

Na základe vyššie uvedeného preto podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci otázku dĺžky premlčacej lehoty bolo potrebné posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

Zákon č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy úpravu premlčania vôbec neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v § 387 a nasl. ObZ a v § 100 a nasl. OZ. Napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvu upravenú v § 497 až § 507 ObZ, s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení OZ, a to i v otázke dĺžky premlčacej lehoty.

Uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o kreditnej karte, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 101 OZ.

V danom prípade, keďže zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy (listom zo dňa 24.11.2010 s účinnosťou odstúpenia k 30.11.2010), žalobca mal nárok na vrátenie postúpenej pohľadávky, pričom premlčacia lehota mu začala plynúť odo dňa nasledujúceho po splatnosti, t.j. od 1.12.2010. Premlčacia doba teda uplynula 30.11.2013 a keďže žalobca si svoj nárok

uplatnil žalobou doručenou súdu 11.6.2014, nárok žalobcu je v dôsledku uplynutia trojročnej premičacej doby premičaný. Preto správne súd prvého stupňa rozhodol správne, ak z dôvodu uplynutia premičacej doby žalobu zamietol.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnému žalovanému v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a ani mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.